

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteibüroo, rektoraadi,
ELKNO komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 9/10

Teisipäeval, 16. aprillil 1963

XV aastakäik

HILJUTI TOIMUS...

...PTTLU TPI liikmegrupi aruandlus-valimiskoosolek, kus aruandega läinud aasta tegevuse kohta esines büroo esimees H. Kroon. Ettekandest selgus, et TPI liikmegrupi kuulub 94 liiget, kellest 5 on üliõpilased. Aasta jooksul peeti 610 loengut, s.o. 1 liikme kohta keskmiselt 6 loengut, milline arv on küll kõrgem vabariigi keskmisest näitajast, kuid kaugelki ei vasta meie instituudi lektorite tegelikele võimetele. Selle keskmise näitaja taga on liikmeid, kes peavad aastaks kümneid loenguid, nagu sm-d V. Arhangelski, E. Inti, G. Saar, I. Soidra jt. Aruandja märkis ühiklasi kateedreid, kus ei ole ühtegi ühingu liiget või on neid vähe.

Võeti vastu otsus, mille järgi uuele büroole anti juhtnööre töö tõhustamiseks uuel tegevusaastal. Hea töö eest ühingu avaldati kiitust rektori käskkirjaga TPI kuuele töötajale, kellele need käskkirjad koosolekul üle andis õppeprorektor sm. E. Schmidt.

Uus büroo valiti 7-liikmeline, koosseisus: H. Kroon (poliitiline

ökon. kat.), J. Leede, M. Mustkivi (NLKP ajal. kat.), L. Mölder (org. aineteh. kat.), G. Saar (soojusenergeetika kat.), B. Tiikma (teoreetilise mehhaanika kat.) ja K. Vaus (õpperühmast IM-61).

Loodame, et uus büroo võtab veelgi enam tarvitusele uusi vorme loengulises töös, nagu sellega on algust teinud mitmed kateedrid. Nii on füüsika kateedris hakatud läbi viima huvitavate katsete demonstratsiooni (jarjekordne loeng-demonstratsioon toimub TPI füüsika auditooriumis 24. aprillil kell 15.30), masinaelementide kateedri õppejõud on läbi viinud ekskursioone tehastesse, poliitilise ökonoomia kateeder kasutab loengutel kinofilme jne.

Instituudi õppejõudude ülesandeks pole ainult õppe- ja teaduslik töö. Selle kõrval on iga õppejõu moraalseks kohustuseks olla PTTLU liikmeks ning aktiivselt osa võtta teaduste levitamisest laiares publiku vahel.

M. MUSTKIVI
B. TIHKMA

Tegevusrikas aasta

D. I. Mendelejevi nimelise Keemia Seltsi TPI algorganisatsioon aruande-valimiskoosolekul tehti kokkuvõtteid möödunud aasta tööst. 1962. aasta oli Keemia Seltsi liikmetele tegevusrikas. Rohkesti korraldati loenguid ja ekskursioone. Suurema üritusena viidi läbi ühiskondlik uurimistöõde ülevaatus. Algorganisatsiooni liikmete arv on kasvanud ligi sajani. Keemia Seltsi on astunud ka kümnekond üliõpilast.

Käesoleva aasta ülesannetest rääkides märkis Keemia Seltsi Osakonna esimees professor H. Raudsepp, et instituudi keemikud peavad aktiivsemalt võtma osa vabariigi keemiatööstuse probleemide lahendamisest. Keemia Seltsi Eesti Osakonna juurde asutati hiljuti vastav ühiskondlik büroo. Keemia Seltsi Eesti Osakond ootab, et TPI algorganisatsioon võtaks enda peale muidki vabariikliku tähtsusega ülesandeid. Tingimata tuleb esitada uurimistööd Keemia Seltsi keskjuhatuselt poolt organiseeritud võistlustele. Ka oleks soovitatav, et Keemia Seltsi TPI algorganisatsiooni astuks kõik keemiaüliõpilased. Üliõpilastele tuleks korraldada eraldi ettekankekoosolekuid.

Keemia Seltsi TPI algorgani-

Meie juubilare

VILLEM REIMAN

Palju aastaid töötab NLKP ajaloo kateedris dotsent sm. Villem Reiman pedagoogina, andes oma jõu ja energia noorte spetsialistide kasvatamiseks marksismi-leninismi ideede vaimus. 29. märtsil õnnitles meie instituudi kollektiiv sm. V. Reimani 60. sünnipäeva puhul. Soovime meie juubilarile palju õnne ja edu tema töös ja isiklikus elus.

Kaastöötajad.

Keemikud, rohkem tähelepanu ÜTÜ-le

Meie instituudi üliõpilaspere on suurenenud pidevalt aastast aastasse. Samasugune pidev kasvutendents on olnud ka õppejõudude ja teaduslike töötajate osas. Tunduvalt on viimastel aastatel tugevnenud instituudi materiaalne baas. Seega peaks nagu olema kõik eeldused, et koos instituudi kasvuga laieneks ja süveneks ka üliõpilaste teaduslik töö.

Keemia-mäeteaduskonna ÜTÜ tegevus toimus aga rea aastate jooksul ilmse loogikavastase taandarengu tähe all. Praktilise uurimistöõga ringides tegeldi vähe ja loomulikult ei saanud siis ka konverentsidel ettekannevaid töid olla kuigi palju. Kokku kuivas konkurssidele esitatud tööde arv.

Asjade sellisel arengul olimeidugi ka oma objektiivselt põhjusi, nagu õppeplaanide muutus erakordselt väike üliõpilaste arv orgaanilise aineteh. teaduskonnas, mis viimase aasta jooksul praktiliselt täielikult soikunud üliõpilaste teaduslik töö anorgaanilise ja orgaanilise keemia kateedrites, välja arvatud toiduainete eriala. Profileerivate kateedrite au päästsid eksperimentaalsed diplomitööd. Hoopis paha on lugu mäekateedris. Selle kohta võiks öelda, väikese liialdusega muidugi, et ka vanemad inimesed ei mäleta, millal seal viimati tegeldi ÜTÜ tööga. Kui siin kateedri enda suhtumine ÜTÜ töösse ei parane, ei saada siin selles suhtes jalgu alla nii pea.

Meie ajalehe 30. märtsi numbris küsitakse õigustatult, kuhu on jäänud keemikute teadusliku töö alane initsiatiiv ja entusiasm, mille poolt nad varemalt aegadel on silma paistnud. Arvan, et lootusetult kadunud nad pole, neid on tarvis vaid uuesti ellu äratada. Ja selles operatsioonis on määrav osa kindlalt kateedrite käes. Ei saa jääda lootma ainult sellele, et üliõpilased tulevad ennast pakkuma. Vaid kateedrid peavad ka ise astuma samme selleks, et leida planeeritud töödele teostajaid. Loomulikult ei piisa siin heade tulemuste saavutamiseks ÜTÜ töös ainult kateedrite heast tahet, oma valmisolekut ja initsiatiivi peavad näitama ka üliõpilased. Huvi teadusliku töö vastu, kui probleem on õigesti valitud, tekib töö käigus ja huvist entusiasmmini pole vahel tee kuigi pikk. Tõhusat abi asjast huvitatud poolte kokkusaamise organisatsioonil saab osutada kahtlemata teaduskonna ÜTÜ nõukogu. Temalt tahaks edaspidi näha aktiivsemat panust ÜTÜ taseme tõstmisel keemia-mäeteaduskonnas.

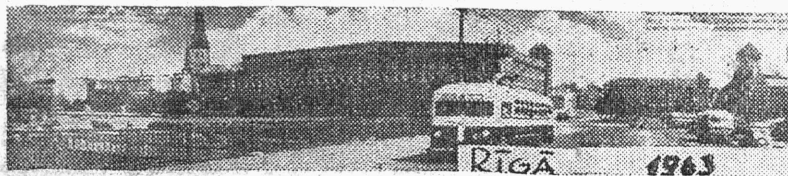
Rõõmustav on märkida, et käesoleval õppeaastal on üliõpilaste teaduslik töö keemia-mäeteaduskonnas tunduvalt elavnenud. Töö on käima pandud kõikides kateedrites (välja arvatud mäekateeder), kusjuures esireas sammub tänava orgaaniliste aineteh. teaduskonna kateeder, kus

käesoleval õppeaastal teostatakse või on lõpetatud kokku 11 tööd, milledest tuleb ettekankevõtmisele instituudi ÜTÜ 18. konverentsil 7 tööd. Seltsimehed keemikud — üliõpilased ja õppejõud — püüdkem teha kõik, et see tõus poleks ainult ajutine. Suuri võimalusi ÜTÜ töö edasiseks tõusuks pakuvad keemia-mäeteaduskonnas töötavad kaks probleemilaboratooriumi, kus töötab terve rida kogemustega teaduslikke töötajaid, kes oleks võimalised juhendama üliõpilaste teaduslikku tööd. Põlevkivi keemia ja tehnoloogia laboratoorium (teaduslik juhendaja prof. A. Aarna) on sellesse töösse mõningal määral juba lülitunud, täiesti eemale on aga ÜTÜ tööst jäänud polümeeride sünteesi laboratoorium (teaduslik juhendaja prof. H. Raudsepp). Siin tahaks näha, et laboratoorium hakkaks üliõpilaste teadusliku töö juhendamise tegelema tingimata kõige hiljemalt kohe järgmise semestri algul.

Oleks vajalik, et ÜTÜ olukorral kateedris peaks rohkem niiteld silma peal kateedrijuhatajad. See virgutaks kindlasti mõningaid juhendajaid, kes muud kipuvad kalduma liigsele mugavusele. Meie ühiste jõupingutustega suudame kindlasti taastada olukorra, kus keemikud sammuvad jälle ÜTÜ töös esireas.

H. SILLAND,
ÜTÜ teaduslik juhendaja
keemia-mäeteaduskonnas

2200 km KAPOTIL EHK KUS ME KÄISIME

keel vennasvabariigis tundub palju ilusamana ja magusamana. Kas pole tõsi?

Järgmisel hommikul asusime teele

Klaipedasse. Tüdrukud istusid bussis, rullid peas (ärgu nad nüüd pahandagu!), sest õhtul pidi ju tants ka olema...

Selles see viga aga seisiski. Rahvast oli palju, kassa suur, kuid laulda paha, sest saalis istus nn. «tivist-publik», kellel oli absoluutselt ükskõik, kas me laulsime Tünnu «Talvist õhtut» või Tambergi «Las lendab aeg» — kui ainult rutem tantsida saaks.

Olgu, aga vähemalt harjutamiseks ja laulude edaspidiseks paremaks tunnetamiseks andis see kontsert palju juurde.

(järg 4. lk.)

ressi oma haigele ja paistes ihuliikmele panna. Oh, sa tänavas! Terve proovi aeg kirtsutasid Taimo, Priit, Toivo ja teised teised kuulsad bassid nina, sest piirituse lõhn, mis koori kohal hõljus, oli tõesti õudne. Mina muidugi nõõkisin vastu, et ongi hea, kui silmad kirjud — näete, et saalis on poole rohkem inimesi.

Esimene kontsert. Esimene tuleproov väljaspoolt Eestit. Kas õnnestus? Küllap vist, sest aplaus nõudis koori lavale tagasi, kui kontsert läbi oli. Laulsime läti keeles nende «Häilaulu», mis kõigele krooni pähe pani.

Majutamine oli hea ja uni väsinud laulumeestel veel parem...

Hommikul tutvusime põgusalt Riiga, sest pikk tee seisis ees Liepajasse. Tukkusin vahetevahel oma «residents», aitasin teistele võimaliku hävitada ja kaarte mängida. Siis võttis Sass oma kiitarril välja ja proovis rahva tüju kõrgel hoida. Üldse pean oma bussi rahvast vist paari sõnaga rääkima.

Siin olid tüdrukud «pedast». «Kunstist» ja TPI-st. Nende seas ei ilmnunud kümnepäeva jooksul ühtki virisejat. Liid, Eda, Aet, Tiit — kõik said headeks

kaaslasteks, kellega oli tore kõigest pajatada. Ivo, Jaan, Ljona ja Jaak hoolitsesid tõeliste džentelmenidena tütarlaste käekäigu eest. Pole ka midagi imestada: galantsus ikka üle kõige. Siis oli meil veel kaks «Vuntsi». Nii hakkasime peagi Laurit ja Toivot kutsuma. Lauri (Väike-Vunts) harjus uue nimega peagi ära, kuid Toivo tegi mitu päeva hapu näo, kui teda nii hüüti.

Liepaja Pedagoogilises Instituudis möödus kontsert jälle soojas õhkkonnas — lilled, tervitused, tänusõnad. Tore oli vaadata, kui umbes 15 eestlasest madrust saali marssis. Ema-

Balti liiduvabariikide üliõpilaste

VIIS PÄEVA SÕBRALIKUS ÜLIÕPILASLINNAS

Kaunase Meditsiinilise Instituudi aulas toimus Balti liiduvabariikide, Valgevene NSV ja Kaliningradi oblasti kõrgemate õppeasutuste üliõpilaste teadusliku ühingu IX konverents.

Külalistena oli saanud üliõpilasi Aserbaidžani NSV-st, Gruusiast, Moskvast, Leningradist. Kõikidel delegaatidel oli ühine soov tutvuda teiste üliõpilaste eluga, luua uusi sõprussidemeid, vahetada kogemusi. Konverentsi peremeestele anti kingitusena üle mälestuseseimeid: raamatuid, meie poolt maal Tallinna Raekoja, Kaliningradi ihtioloogid aga ekspeditsioonilt toodud huvitavaid kallade topiseid.

Oma avakõnes märkis KPI prorektor ära seda, et esitatud teaduslike tööde arv on tänava eriti suur ja avaldas lootust, et käesoleva konverentsi töös on palju uut ja praktilist materjali ja soovib head kordaminekut.

Peale väikest vaheaega esines kontserdiga Kaunase Polütehnilise Instituudi ansambel «Neman». Lava tagapõhja moodustas värvirikaste leedu rahvapärimuste kahte rühma jagunenud segaansambel. Veidi eespool asetses rahvapilliorkester, jättes küllaldaselt ruumi ka rahvatantsijatele.

Kõlab leedu rahvalaul segaansambli esituses. Edasi vaheldub hoogne rahvatants laludega. Iga tants nõuab erinevat temperamenti. Kõik see paistab nii kaunina ja imelihtsana, nagu ei olekski kõige selle kunsti taga pingerikas töö.

Ansambel loodi 1948. aastal ja koosneb ainult üliõpilastest. Vahetuse aja jooksul on käidud kontsertmatkadel Volgat mööda, Moskvast, Balti liiduvabariikides, ees ootab aga Poola Rahvavabariik, kus antakse kolm kontserti. Palju on teinud ära ansambli kunstilise taseme tõstmiseks selle juhataja Aleksander Buzis, rahvatantsujuht R. Tamutis, orkestrijuhut A. Gimzauskas.

Pärast kontserti algas sõprussidemete loomine ühtses tantsuringis. Hea muusika eest hoolitses Kaunase PI estraadiorkester, head tuju oli juba kodust kaasa võetud ja seda jätkus kõigil kogu Kaunases viibimise ajaks.

Vahelduseks peotantsudele õpiti leedu rahvuslikke tantse. Polnudki nii väga raske! Nüüd aga

KUIDAS SIIS TOIMUS TÖÖ SEKTSIOONIDES?
ANNAME SONA KONVERENTSIST OSAVÕTJALE.

Elektrivõrkude ja süsteemide sektsioonis

kuulati ära kolme istungi jooksul 16 ettekannet. TPI-st esitati üks töö (autorid M. Meldorf ja P. Piller).

Rõhuv enamus ettekandeist käsitles elektrisüsteemide releekaitset ja automaatikat ning arvutusseadmeid elektrisüsteemide režiimide leidmiseks. Peaaegu kõik tööd olid sisukad ja põhjutasid elavat mõttevahetust. Märkida võiks kahte tööd 20 kW liinide võimsuslülitite kohta ja tööd kõrgepingeliinide uurimise kohta radiohäirete seisukohalt (TPI). Eriti hea oli Kaunase PI V kursuse üliõpilase A. Batvauskase töö «Algebraalsete võrrandite lahendamise meetodika uurimine elektrisüsteemi universaalsel staatilisel alalisvoolu mudelil ebalineaarsete elementidega».

Meelde jääb oli ekskursioon ehitatavasse Leedu Riiklikku Rajoonisoojajaama, millel on moodaim tehniline lahendus.

M. MELDORF
AE-103

tegid eestlased ettepaneku tant-sida «Tinnat». Peagi tabas orkester meloodia ja kõigile sai lihtne ringiliikumine ja kükimine selgeks. Raskem oli aga õpetada tantsima «Perekonnavalssi», sest me ei suutnud ette näidata selle põhilikumist. Tuli õppida tantsides. Palju huvitavaid pakkusid ka mängud.

Ilus on öine Kaunas. Kõrgelt roheliselt mäelt avaneb kaunis vaade kogu linnale. Kui palju tulesid!

Järgmised kolm päeva olid pingerikkad noorte teadusmeestele. Sektsioonides kuulati ära ettekandeid, esitati küsimusi, vaieldi. Kõrva taha aga kirjutati kõik, mis oli uus ja kasulik. Kõikjal paistis silma tööde tihe side praktikaga. Vähe oli töid, mis olid ainult teoreetilised või referatiivsed. Siin oskavad muidugi kõige paremini oma muljeid edasi anda vastavatest sektsioonidest osavõtnud üliõpilased.

Vabal ajal aga tutvuti linnaga, korraldati ekskursioone tehasesse ja vabrikutesse. Kõige suuremat huvi pakkus tutvumine Kaunase Polütehnilise Instituudiga.

Kauno Politehnika Instituut on linna suurim kõrgem õppeasutus ja seal õpib 9350 üliõpilast. Instituudi filiaalid asuvad Klaipėdas, Siauliais, Panevėžys ja Vilniuses. Nagu TPI nii on ka KPI vastavalt teaduskondadele paigutatud mitmesse hoonesse. On alustatud uue üliõpilaskinnakese ehitamist 8600 üliõpilasele. Linna tuleb 15-korruseline peahoone ja 7 viiekorruselist hoonet teaduskondade jaoks. Selle 45 ha suurusele maa-alale ehitatakse veel spordisektor, 8 ühiselamut jm. Üliõpilased ise võtavad selle ehitamisest osa. Aidatakse ehitustel ka kolhoose, võetakse osa Kaunase Hüdrolektrijaama ehitamisest.

Erilist tähelepanu pööratakse üliõpilaste teaduslikule tööle, kus pearõhk langetatakse praktiliste küsimuste lahendamisele.

Alates 1961. aastast töötab konstruktorite büroo. Selle aja jooksul on täidetud 60 tellimust 113 tuhande rubla väärtuses. Tööst võtab osa 520 inimest, kellest 250 on üliõpilased.

Iga nädal ilmub üliõpilasajaleht «Užtarybini Mokslas» («Nõukogude teaduse eest»). Peare-

daktori sm. Glušnis Aleksandrased jutustusest saime teada, et ajalehe tiraaž on 2500. Toimetuses on esindatud 7 teaduskonda ühe üliõpilase ja ühe õppejõuga, peale selle veel esindaja a/ü komiteest, üliõpilasklubist, komsomolikomiteest. Üks vastutav sekretär on tasuline töötaja väljastpoolt instituuti. Ajalehes ilmuvate fotode ja illustratsioonide eest makstakse honorari. Ajalehte saadetakse ka teistele instituutidele ja samuti välja-poolse vabariiki: Minski, Moskva jm. Tulevikus soovitakse vahetada lehekülgi ka Tallinna Polütehnilise Instituudiga.

Kaunase Polütehnilises Instituudis on 8 meistersportlast. 27 spordisektsiooni tööst võtab Kaunases osa 1885 üliõpilast.

Meelde jääb oli sõprusõhtu. Kontserdi kavas vaheldusid leedu rahvatantsud ja meeseksteti laulud. Ka konverentsjeed ei jäänud naljadega võlgu.

Kõigi tähelepanu kõitis rahvuslik vilepillilugu. Deklamator viis kõiki aega, millal mõisnik oli veel täielik peremees talupoja üle. Sellele tõsisele luuletusele «Talupoja tütar» järgneb lõbus tudengite huumor ja satirir esinevate puuduste kohta...

Mahe keelpillimuusika, siis aga — need on ju eesti tuntud rahvuslikud meloodiad...

Rahvatantsuansambel esitab pildi Kaunase merest: lainetus nagu igal merel, kuid see meri on inimeste loova töö vilj. Tantsupõrandal jätkub uute sõprussidemete sõlmimine ja nende tugevdamine.

Viimane päev on eriti pingerikas. Käib ju kokkuvõtete tegemine. Sektsioonid lõpetavad tööd. Ära on kuulatud 336 ettekannet.

«Üks on selge», ütles prorektor dots. Homskis, et kasvab üliõpilaste teaduslik töö. Meie üliõpilased tungivad kartmatult teaduse tippude poole. See on reserv meie teadlastele. Konverents oli kasulik kõikidele. Vahetati meetodeid ja uurimisviise ja süvenes meie vahetu sõprus.

Dotsent U. Raukas ütles: «Oleme rahul kõigi konverentsi töödega. Muljed muidugi jagunevad detailideks, kuid üks on selge, et süvenesid sõprussidemed üliõpilaste vahel.»

Kõigi muljed ja mõtted on samad: konverents oli huvitav. Üliõpilaspere oli väga sõbralik. Siin polnud väljendust «Teie ja

Tallinna Polütehnilise Instituudi delegaatide nimel tervitas konverentsist osavõtjaid üliõpilane Ants Lempu

«meie», vaid kõigi ühine loov töö. Konverents oli kõrgel tasemel.

Aktiivse osavõtu eest konverentsist autasustati Valgevene Tehnoloogia Instituuti, Valgevene Polütehnilist Instituuti, Aserbaidžani Polütehnilist Instituuti, Gruusia PI, TRÜ, TPI, EPA, Valgevene Põllumajanduse Akadeemiat, Läti Põllumajanduse Akadeemiat ja veel rida teisi kõrgemaid õppeasutusi aukirjadega.

Nüüd aga andsid isetegevuslased toreda lõppkontserdi. Avainumbrina kuuleme Polütehnilise Instituudi Meeskoori ettekandeid. Koor loodi juba 10 aastat tagasi ja omab suurt populaarsust. Palju elevust tekitab Kaunase Põllumajanduse Akadeemia estraadiorkester. Efekti loob orkestrantide kollakas riietus lavatumedal foonil, millele on kinnitatud konverentsi number 9.

Tumedates kleitides neid esitavad rea populaarseid est-

raadilaule: «Hüvasti tüvid», «Aprill Portugalis» jt. Efektne on naistrio — must-valge-must kleitides. Neidude pikad patsid suurendavad veelgi nende ilu. Laul helifilmist «Härä 420» ei taha sugugi jääda maha originaalst. Aplaus vaibub alles siis, kui solist alustab uuesti laulu. Missugune meeldiv hää, ilu — see pole kunstlik värvidemäng, vaid lihtne ja loomulik.

Kõigil on nagu kahju lahku da külalislahkest Kaunast. Kas suudame tuleval aastal Tallinas külalisi niisama hästi vastu võtta, nagu meid võeti! Kõigi on aga salajane soov uuesti koh-tuda.

Hüvasti, sõbrad! Suur tänu lahke vastuvõtu eest! Hüvasti Kaunase tuled!

— Rong hakkab liikuma, lisa-des kiirust. Ees ootavad jälleg õpingud, töö, millele poleks k-selliseid toredaid kohtumisi teaduses!

U. MÄND

Kas teate, et...

- ...konverentsi tööst võttis osa 21 kõrgemat õppeasutust;
- ...konverentsil töötas 23 sektsiooni;
- ...konverentsist võttis osa 631 autorit;
- ...suurim tööde arv oli anorgaanilise keemia ja toiduainet tehnoloogia sektsioonis — 26 tööd;
- ...Kaunase PI esines 99 tööga, Valgevene PI 63 tööga, Riia P. 52 tööga, Tallinna PI 26 tööga, Kaliningradi Kalanduse Instituut esines 23 tööga.
- ...Aserbaidžani PI-s 3000 üliõpilast, 5 teaduskonda, ÜTÜ-teostati möödunud aastal 120 tööd 150 üliõpilase poolt;
- ...Riia PI-s on ca 8000 üliõpilast, 5 teaduskonda, delegatsioon arv konverentsil oli 58 inimest;
- ...esimesel sellelaadisel konverentsil 1955. aastal kanti ette 8 tööd;
- ...Gruusia Polütehnilises Instituudis on 9 teaduskonda ja õpil ca 17 000 üliõpilast, nendest 5000 statsionaarselt. ÜTÜ tööst võta osa 1600 üliõpilast.
- ...Kaliningradi Kalatööstuse ja Majanduse Instituudi ihtioloog-gia sektsiooni liikmed demonstreerisid enda valmistatud filmi eks-peditsoonist Kirde-Aafrika rannikule.

U. MÄND

datud mitmesuguste automaatikaalaste probleemide uurimisele, nende hulgas:

- RPI V kursuse üliõpilase J. Avensi töö «Kontaktivaba pöörlemiskiiruse mõõtja»;
- KPI IV kursuse üliõpilaste V. Januška ja I. Matitskase töö «Fotoelektriline võimendaja pooljuhtidel»;
- TPI V kursuse üliõpilase J. Olli töö «Transistormodulaatori uurimine».

Ettekanded kuulates jäi mulje, et automaatika eriala on eelmisest konverentsist möödunud aasta jooksul arenenud hiigelsammudega.

J. OLL
AA-109

Autotranspordi sektsioonis

Autotranspordi sektsioonis kanti ette 17 tööd, milledest huvi pakkusid järgmised tööd:

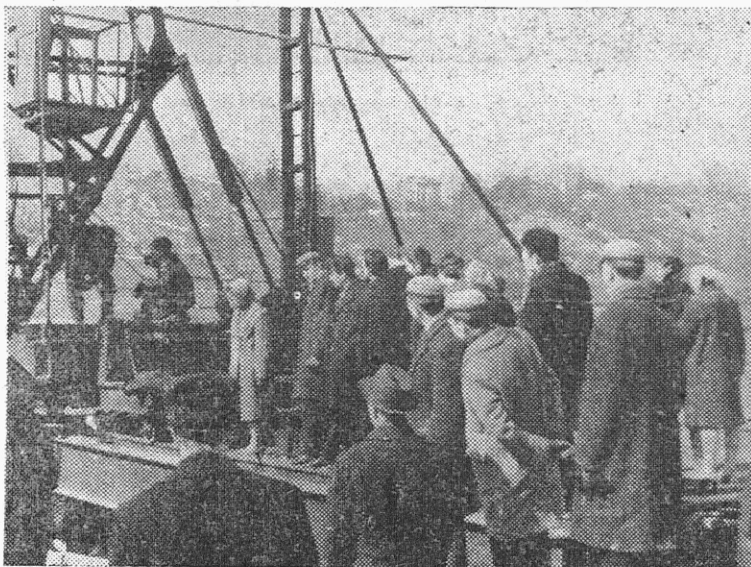
1) Valgevene PI üliõpilaste tööhupadjal sõitva auto kohta, millele eegsti keeles veel täpset nim ei oska anda. Demonstreeriti mudelit (1:10), mis töötas rahulda valt.

2) Kaunase PI üliõpilaste töö isotoopide kasutamisest mootori te kulumise uurimisel (instituud juurde on loodud vastav laboratoorium).

3) Riia Tsiiviilõhulaevastik Instituudi üliõpilaste ettekann-üle helikiiruse sõitvate reisilen nukite projekteerimisest.

Meie instituudi poolt esitatutööd O. Rindi «3-silindrilis 2-taktilise mootori projekteerimine seeriadetailide baasil» ja P. Voldi «Autobusside karkasside katsetamise vibratsioonistend pakkusid küllaltki huvi.

P. VOLT
MA-106

Pildil: Konverentsist osavõtjad silla ehitustööde juures.

Automaatika ja arvutustehnika sektsioonis

Ettekandeid võis jagada kolme alaliiki: automaatika, arvutustehnika ja tehnilise kübertehnika alased tööd. Kokku peeti 17 ettekannet, neist: KPI — 3; Valgevene PI — 4; RPI — 6; TPI — 1; Läti Ülikool — 2; MBTY — 1. Kõige sisukamateks võis lugeda valgevenelaste tehnilise kübertehnika kallakuga töid, mis käs-

sitlesid kõnespektri automaat-analüsaatoreid ning nende rakendamisi. Kahe ettekandega sel teemal esines BIII üliõpilane B. Lobanov. Suurt huvi pakkus ka Läti Riikliku Ülikooli üliõpilaste A. Petersone ja J. Tsiirilise töö meloodiate sünteesist elektr-onarvutusmasinal BSCM.

Rohkesti ettekandeid oli pühen-

teadusliku ühingu IX konverentsilt Kaunases

LINNAS, KUS TOIMUS KONVERENTS

Kuus ja pool tundi bussisõitu Riiga, sealt kolme tunni pärast diisliga edasi ning hommikul kella poole kuue ajal vagunisaatjalt: «Kaunas».

«Tipikad-teadusmehed» olid kohal. Üni veel silmis, võtame me oma kohvrid ja joonistustelid ning astume KPI bussi. Kõik on vaikselt, igaüks mõlgutab oma mõtteid. Teeveert pidi tõttavad vastu elamud. Äkilisest kiiruse muutusest taipame, et buss tõuseb mäkke. Veel veidi ja peatub megi Kaunase Meditsiinilise Instituudi ühiselamu ees, millest saab meile kodu viieks päevaks.

ESIMESİ MULJEID

Kuidas võib võõras linnas kaduda kauguse- ja ajataju. Oine sõit tundus nii pikana, et esimesel päeval sõitsime bussis kiilma rahuga ühest linna otsast teise. Kui olime teinud paar kahekümne- ja kolmekümnekiilalist taksosõitu, otsustasime linna-transporti enam mitte kasutada. Ilmes, et ka jalgsi jõudmise igale poole õigeks ajaks.

Tallinlast koidab otsekohe «mäeahelik», mis osa linnast oma turjale on kergitanud. Kuigi tõus pole järsk, nägid täislastiga autobussid kurja vaeva, et end üles sõidutada. Kaunases puudub see hoog, rüht, kiirus ja kõrgus, mida oleme harjunud nägema suurlinnades. Kas ka kiirus? See siiski mitte, sest kohati tormatakse tänaval otse kuratliku tempoga. Liiklusmäärused, inspektorid, kus te olete? Rohkem kui üks kord võis näha kahekordset möödasõitu, see tundus seal tavalisena. Vanalinna tänavail on tihti suured liikluskorraldused, kuid tsentrumi laiadele tänavatele nagu kaoksik kõik need autod ja autokeseid ära ning kokkuvõtte: liiklus on hõredam kui Tallinnas.

ASFALT JA AUGUD

Turisti pilk on kerge kutselast. Turist usub kõike ja pahatihti kipub väikestest detailidest tegema suuri üldistusi. Seepärast on hea, kui ta ei lähe ise, vaid teda viiakse, kus ta ei otsi, vaid talle näidatakse. Meie käsituses oli vaid üks päev ja sellise tempo juures on buss parim vahend linnaga tutvumiseks.

Kaunas on omapärane. Vanalinna tänavad on kitsad ja räpased, kesklinna tänavad laiad ja puhtad, kõnniteedel on avarust ja jalutajail ruumi. Meie ekskursioonijuhul oli arhitekt, tema sooviks oli näidata uut linna, uut joont arhitektuuris. Algul veidi pettusime, sest oleme ära helligatad oma kuulsal vanalinnaga ja seepärast kippusime ka võõrsil

sellesama jahile. Sedamööda aga, kuidas buss liikus ja giid ikka uusi ja uusi huvitavaid fakte puistas, hakkas ka pettumus asenduma rahuloluga. Kaunas on Leedu NSV vanimaid linnu. Oletatakse, et ta on asutatud 1030. aastal, kuigi arheoloogilised kaevamised on palju varasemaid leide päevavalgele toonud.

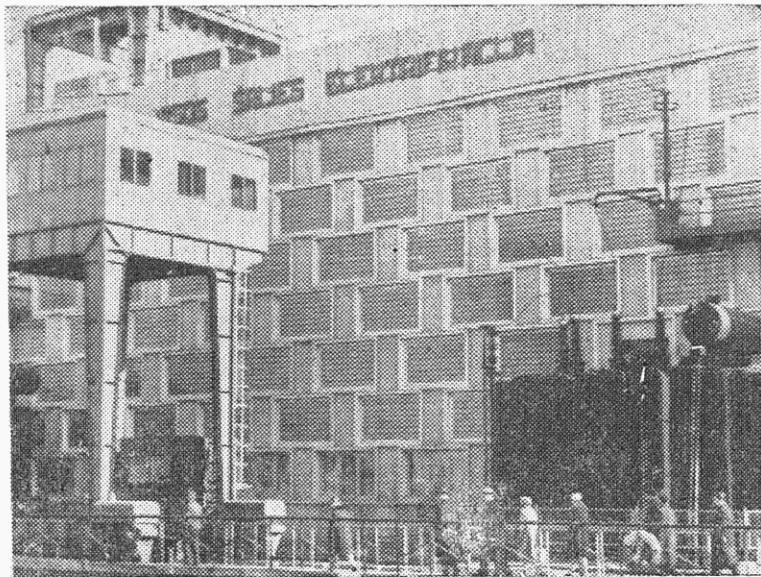
Kaunas on ehitatud plaani järgi ja kohati jätab suurlinna mulje. Sealsamas aga satud auklikele kõrvaltänavatele, kus võid näha väikesi majalobudikke. Kaunas on kontrastide linn. Viimastel aastatel on ehitatud arvukalt uusi moodsaid kinosid ja kauplusi, mille kohta meie arhitekt oskas suurepäraseid seletusi anda. Kaunase uus arhitektuur paistab silma oma lihtsuse ja ratsionaalsuse poolest. Vaadates uut kohvikut või moeatlejeed, tunnetad tahtmatult: lihtne on odav ja mis ongi tähtsam, kui ehitada odavalt ja palju? Kaunase arhitektid ei oma mingit koostööd kunstnikega, sest kunstnikud olevat kallid ja võib-olla ka ülepakuvad. Nad teevad kõik ise, ka sisekujunduse.

Einetasime ühes uutest sööklatest, mis oli teistest hoonetest tubli tükk maad tahapoole ehitatud. See pidavat olema tänava uus joon. Mõtled tahtmatult Pärnu maanteele. Üksinda ei oska selliste detailidele tähelepanu pöörata, kuid tervik koosneb detailidest ja tasapisi hakkasime meiega tuleviku-Kaunast nägema sellisena, nagu see arhitektide plaanidel seisab. Kõigil on veel mees Baltikumi mööblinäitus. Ka siin viidi meid mööblikauplusesse. Leedu mööbel, mis Tallinnas nii palju vastukäivaid arvamusid esile kutsus, oli omal kohal: lihtne ja moodne. Seadusega on seal keelatud toota ja müüa vana, raskepärast mööblit.

Kaunas sai sõja-aastail tugevasti kannatada, mille tagajärjel võib näha paljude kohtades suurlinna majade ja individuaal-elamute naljakat segu. Niisuguseid äärelinnu, nagu Piritat ja Nõmme, seal pole. Leedulane on mugav. Võis näha kümneid täpselt ühesuguseid individuaal-elamuid, krohvimata maju ja korvastamata aedu. Eriti meeldiv oli kuulata, kui meie Piritat kiideti, kus «iga maja on nagu kunstiteos». Kui Kaunases maja valmib, asutakse sisse elama. See, mis väljas on, rohkem majajoomanikke ei huvita. Kurb! Küsisin silikaltstiidi kohta. Katsete pidavat olema, kuid tulemusi pole. Millegipärast tootmine seni veel ei «istu». Meie giidi mure oli täiesti mõistetav, sest kes ei

tahaks rohkem ja kiiremini ehitada!

Leedu rahvas on konservatiivne. Pärast seda, kui olime kaas-aegsesse elurütmis sisse elanud, tundus vanalinn eriti rusuvana ja kokkukitsutuna. Ükskõik, millesse kirikusse me sisse ei astunud, igal pool nägime hulgaliselt palvetajaid põlvili keset kirikupõrandat. Kummalise mulje jättiv vaimulik seminar, kus õpib 25 noort tugevat meest. Elu kulgeb nagu kloostris, eraldi muust maailmast. Oli tundide vaheaeg, kui sattusime kloostris õuele. Moodsa karusnahkse kraega mantli alt paistis pikk must mungakuub, käes läikisid mustad nakkikindad, peas karvamüts — nii jalutasid nad ringi ümber õue ja palvetasid. Kaas-aegse ja igivana segu tundus kentsakana.

Pildil: Kaunase hüdroelektrijaam

HELIDE JA VAIMUDE MAAILMAS

Paik, mida Kaunases peab kindlasti külastama, on kunstimuuseum. M. K. Čiurloni's teosed on nagu osake Leedumaast, ilma milleta ei saa temast õiget kujutlust. Saalides on vaikne ja hämar, sest tööd on teostatud temperas ja tempera luitub valguse käes. Hämarus sisendab pühalikku aukartust selle ees, mis pilgule avaneb. Kunstnik on maalunud muusikat, tundeid ja elamusi. «Abstraktsionism!» ütlevad tuulepea, kes ei viitsi süveneda teose sisusse. «Milleks on vaja maalida matuseid ja kutsuda esile inimeses süngeid mõtteid?» küsis üks. Peatume siiski

mõne teose ees, ja püüame süveneda sellesse. «Andante», «Preliüd», «Finaal» — paratamatult leiad, et pole värve, pole näitust, pole külastajaidki. On vaid lahtimõtestatud helid ja tunded, üha uued ja uued elamused, mis on omapärase väljenduse saanud. On võimatu kirjeldada seda loomingut — seda peab ise nägema. Tahtmatult seisatad veelkord ja imetled kunstniku oskust ja fantaasiarikkust: mõtet ei loo pintsli tõmmetega, vaid sisu ja vormi kooskõla.

KAUNO HÜDROELEKTRINE

Kaunase hüdroelektrijaam on kahtlemata linna uhkus ja suuri-maid viimase aja ehitusi. Kahekolme aasta jooksul kasvas täiesti tühjale kohale uus linnake üle kahe tuhande elanikuga. Jaam alustas tööd 1960. aastal ja on täielikult automatiseeritud. Rõõmustad, kui vaatad moodsat ja ilusat klaasina, kaunist ja maitsekalt mõjub sisemuski. Jaam

pee» (l.: tulpje, tõlkes tulp), lihtne ja moodne, kuid kaunis. Kurvastusega pead mainima, et Tallinnal ei ole midagi taolist vastu seada.

Kohvikute külastatavus on väike. Kella üheksa, kümne ajal õhtul on osa laudu vaba. Kui aus olla, siis on vist siiski õigem kohviku asemel kirjutada restoran, see nimi sobiks paremini.

Linnas liikumist raskendab venekeelsete siltide puudumine, kuid sellega harjud ruttu. Veel praegu on silmad kirjud igasugustest siltidest «Kirpykla», «Valgyka». Silmale harjumatuna tundus asjaolu, et peaaegu ühelegi poole ei olnud kirjutatud lahtiolekku ja lõunavaheaja kellaaegu. Kui oli silt «suletud», siis pidi ise aru saada, et praegu on lõuna.

Peatänaval asub pealtnäha tavalises, luitunud pruunis majas Kaunase muusikaline teater. Kahe poolega ukse taga on väike eesruum, allest sellest «vestibüül» läheb kõik jalutusruumi. Saal on väike, jalutusruum see-eest aga suur ja ruumikas. Miks? Ei oska öelda. Vaatasime operetti «Armastus ja katuseplekk», kaasaja teemadel. Ühiskülastus oli organiseeritud KPI poolt, tasuta.

KOKKUVÕTTEKS.

Iga rahva juures on midagi head ja omapärast, iga linnas midagi huvitavat. Kaunases oli ilus ja soe, kuid seda ilu ei määranud mitte arhitektuur, vaid inimesed, kes selle arhitektuuri on loonud ja kes sind vastu võtavad. Tagasiteel küsisime: «Kas meie suudame nii sooja vastu võtta korraldada?» Tuleks püüda, aastatepikkused kogemused on ju olemas. Kaunas kostitas meid maitsekate kontsertidega, millest ei puudunud ka eesti laulud. Avapidu oli tõeline rahvaste viir-varr, kus tantsiti perekonna-valssi, leedu tantse ja lauldi läbi kõikide rahvaste laulud.

Kodus olles kipud kõike võrdmeeldis? Soe vastuvõtt. Kiire sõbrunemine eri linnade üliõpilaste vahel, mis meid suureks tervikuks liitis.

Peab ise nägema, kuidas inimesed elavad. Keskkoolis õppisime mitu aastat geograafiat, kuid palju me mäletame! Vaevalt leidub üliõpilast, kes rahuldavale vastaks. Parim geograafiaõpik on reisimine, sest kohapeal omandatud teadmised ei tuhm, muljed ei unune, sõlmitud sõprussidemed ei kao, vaid süvendavad meie rahvaid veelgi enam.

JAAN LOOTUS (AT-104)

Ehituskonstruksioonide ja ...

arhitektuuri ning linnaehituse sektiooni tööde kohta jutustas ehitusteaduskonna ÜTÜ teaduslik juhendaja tehn. tead. kand. dots. Seestokas järgmist:

— Ettekanded on huvitavad ja head, eriti tuleb märkida nende praktilisust. Kaunase PI üliõpilaste tööd Kaunase linna

reisijateveo arvutuse kohta linna tähtsamatel marsruutidel on näiteks aluseks tulevase linnatranspordi projekteerimisel. Samuti aratavad huvi tööd uute siseteliste ehitusmaterjalide kohta, RPI üliõpilaste töö ühis-kondlike ruumide akustika kohta ja veel rida teisi töid.

KPI ÜTÜ ehitusteaduskonnas töötab 9 ringi, moodustades 3 sektiooni. Möödunud aastal lahendati 34 probleemi, mis on seotud praktikaga. Teaduskonna 800-st üliõpilasest tegeles tööga möödunud aastal 93 üliõpilast. Igal aastal teaduslike tööde arv suureneb.

«Õhu temperatuuri reguleerimise elementide süsteemi uurimine elamutes» ja «Radiataatorite pinna kõrge temperatuuri mõju mikro-kliimale eluruumides».

Vabal ajal tutvusid san-tehnikud KPI laboratooriumidega, kus viivad läbi katseid nii üliõpilased kui ka õppejõud. San-tehnika sektioon töötab KPI-s alates 1959. aastast ja sellest võtab osa 30 üliõpilast. Möödunud aastal teostati 10 teaduslikku tööd.

AUTOTEDE

sektioonis kuulati ära kuus ettekannet Kaunase, Valgevene

ja Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilaste poolt.

Tunnustavalt tuleb märkida, et uurimistööde teemade valimisel oli lähtutud praktilistest seisukohtadest. Üliõpilaste uurimistöödes käsitleti konkreetseid probleeme, mis tekivad autoteede inseneridel. Näiteks rühm KPI IV kursuse üliõpilasi andis oma ettekandes ülevaate uusimatest võtetest geodeetilistest tööd suurte sildade ehitamisel, kusjuures üliõpilased olid ise osa võtnud Kaunase lähedal ehitatava silla geodeetilistest tööd.

Rühma KPI III kursuse üliõpilaste uurimistöö teemaks oli «Pinnaste stabiliseerimine tsemendiga». Töö oli teostatud tehniliste tingimuste järgi ja ei pakkunud huvi kui teaduslik töö, kuid omas suurt praktilist väärtust, sest Leedus ei ole varem tsemendiga pinnaseid stabiliseeritud.

Valgevene üliõpilased käsitlesid oma töös muldkeha püsivuse kindlustamist nõrkadel alustel. Töö oli konkreetse iseloomuga ja lahenduseks pakutud mitmeid huvitavaid variante.

Meie üliõpilased P. Prooses ja M. Loik käsitlesid oma ettekandes bituumeni hulga määramist asfaltbetoonis empiiriliste valemite

abil, mida Tšehhoslovakkias ja teistes riikides laialdaselt kasutatakse. Üliõpilased kasutasid katseandmeina ENSV asfaltbetooni tehaste jaoks varem laboratoorselt projekteeritud segude andmeid. Nende andmete läbitöötamisel leiti uus empiiriline seos bituumeni hulga ja mineraalmaterjali granulomeetriaalse koostise vahel, mis vastavad ENSV tingimustele.

Elektrimasinate ja tööstuse elektrifitseerimise sektioon

Kahe päeva jooksul kanti sektioonis ette 9 tööd. See arv oli tagasihoidlikum, kui esialgu oli planeeritud (13 tööd). Ettekanded olid kaheksa iseloomuga: teoreetilist ja praktilist laadi.

Suurem enamus ettekandeid oli Riia, ainult üks Valgevene Polütehnilisest Instituudist ja üks meie instituudi üliõpilaselt J. Lootuselt.

Eriti hea mulje jätsid Riia üliõpilased, kelle huvid ring oli küllaltki lai. Läti Teaduste Aka-

deemias tegeldakse aktiivselt selliste uut tüüpi elektrimootorite väljatöötamisega, nagu kontaktivaba sünkroonmootor seksüün ja kontaktivaba sagedusmuundi 50 500 Hz.

Uut tüüpi masinat käsitles ka üliõpilase J. Lootuse töö «Laupühenduste mõjust trükitud ketasrootoriga alalisvoolumootori parameetritele». Kuna lätlased polnud selliste masinatega veel kokku puutunud, tekkis elav mõttevahetus trükitud masinakonstruksiooni omapära ja kasutusala üle.

Suure praktilise tähtsusega oli Riia üliõpilase S. Miesniece töö kontaktorite arvutusmetoodika väljatöötamise kohta. Selle metoodika järgi projekteeritakse praegu Riia tööstuses alalisvoolu kontaktoreid.

Puhtteoreetilist laadi oli Riia üliõpilase G. Petersoni töö termoelektrilise efekti kasutamisel induktioonpumpade jahutamisel.

Ettekanded olid kõik heast klassist ja annavad kindlasti väärtuslikku lisa ühe või teise probleemi edasiseks uurimiseks.

J. LOOTUS (AT-104)

SELLEST,

kuidas kulges töö sanitehnika sektiooni istungitel, jutustab sektiooni teaduslik juhendaja KPI assistent K. Bazis järgmist:

— kolme päeva jooksul kanti ette 12 uurimust. Tööd olid kõik aktuaalsed ja põhjalikud. Eriti peab esile tõstma TPI üliõpilaste A. Sandbergi ja J. Reismani tööd «Tallinna linna elamute veekadude, uurimine» ja E. Toomani, A. Kase, M. Kleslikid ning M. Petersoo tööd Kopli lahe uurimise kohta. Sisukad olid samuti Valgevene PI üliõpilaste tööd

Uusi raamatuid TPI raamatukogus

Filosoofia
1. О диалектике развития советского социалистического общества. М., 1962. 254 стр.

Füüsika
2. Карякин Н. И., Быстров К. Н. и Киреев П. С. Краткий справочник по физике. М., 1962. 559 стр.
3. Göldner H. Übungsaufgaben aus der Technischen Mechanik. Statik. Dynamik. Festigkeitslehre. Für Studierende an Technischen Hochschulen. Leipzig, 1962. 288 S.

Keemia
4. Бабко А. К. и Пятницкий Н. В. Количественный анализ. Учебник для химических специальностей университетов. Изд. 2-е, перераб. и доп. М., 1962. 508 стр.

5. Мелвин Хьюз Э. А. Физическая химия. Пер. с англ. Кн. 1—2. М., 1962.
Кн. 1 520 стр.
Кн. 2 521—1148 стр.

6. Langenbeck W. Lehrbuch der organischen Chemie. 19., neubearb. Aufl. Dresden—Leipzig, 1962. Oppervahend keemiateaduskonna üliõpilasele.

7. Westermann K., Näser K.-H. und Gruhl K.-H. Anorganische Chemie. (Ein Lehrbuch). (In 2 Bd.). Bd. 1. Grundlagen und Hauptgruppen-elemente. 4., verb. Aufl. Leipzig, 1962. 444 S. Oppervahend mitte keemiateaduskonna üliõpilasele.

Ehitus
8. Алексеев С. Н. Коррозия и защита арматуры в бетоне. М., 1962. 187 стр.

9. Дикович И. Л. Динамика упруго-пластических балок. Л., 1962. 292 стр.

10. Коррозия цемента и меры борьбы с ней. (Сборник статей). Вып. 2. Ташкент, 1962. 180 стр. (Акад. наук Узбекской ССР. Ин-т химии).

11. Левонтин Л. И. Автоматизация систем искусственного климата. Москва—Киев, 1962. 158 стр.

12. Погорелов А. В. Цилиндрические оболочки при закритических деформациях. Харьков, 1962.

13. Осеовое сжатие. 52 стр.
14. Внешнее давление. 62 стр.
15. Кручение. 72 стр.

16. Поляков Л. П. Расчет арочных мостов. Киев, 1963. 359 стр.

17. Прочность и устойчивость крупнопанельных конструкций. (Сборник статей). М., 1962. 311 стр. (Центр. науч.-исслед. ин-т строит. конструкций. Труды ин-та. Вып. 15).

18. Major A. und Zeidler H. Industriehallen. Entwurf und Ausführung. Berlin, 1962. 480 S.

Energeetika

16. Ахметжанов А. А. Синхронно-следящие системы повышенной точности. М., 1962. 212 стр.

17. Мереплиан Р. и Холмс Д. Теория реакторов. Сокр. пер. с англ. М., 1962. 590 стр.

18. Поверхностные свойства полупроводников. (Труды советского 5—6 июня 1961 г.). М., 1962. 232 стр.

19. Справочник по телевизионной технике. Пер. с англ. с доп. М.-Л., 1962. Т. 1. 616 стр. Т. 2. 632 стр.

20. Харкевич А. А. Основы радиотехники. (Учеб. пособие для вузов). М., 1962. 559 стр.

Kas on see siis mingi ime, et me kokku sattusime kahekesi kevadel...

MARE SIKK

ja

AVO OSSIP

Kursusekaaslased

Meie juubilare

ERIKA TALTS

Sm. Talts on aktiivselt võtnud osa teaduslikust uurimistööst. Enamik tema uurimistööd käsitleb keemilist kinetikat, viimase ajal seoses fosfororgaaniliste ühendite sünteesiga. Opetatööd on sm. Talts väljapaistval kohal oma põhjalikult ettevalmistatud loengutega. Tema poolt esitatavate loengute materjal on alati rajatud teaduse uuematele saavutustele. Eriti suurt tähelepanu pöörab sm. Talts nõukogude teadlaste tööde tutvustamisele üliõpilastele.

Sm. Taltsi iseloomustab alati seltsimehelik ja vastutulelik suhtumine oma töökaaslastesse ja üliõpilastesse.

Soovime lugupeetavale juubilarile veel paljudeks aastateks jõudu ja tervist!

TÖÖKAASLASED.

7. aprillil möödus Tallinna Polütehnilise Instituudi anorgaaniliste ainete tehnoloogia kateedri dotsendi, keemiateaduste kandidaadi Erika Taltsi sünnist viiskümmend aastat.

Sm. E. Talts sündis 1913. a. Käru vallas. Saades keskkoolis, astas sm. Talts Tartu Ülikooli Matemaatika-Loodusteaduskonna keemiaosakonda, mille ta lõpetas 1936. aastal kiitusega. Samal aastal avati Tallinna Polütehniline Instituut, kuhu sm. Talts asus tööle esiteks noorema, hiljem vanema instruktori-assistentina.

1950. aastal omistas Instituudi Nõukogu sm. Taltsile keemiateaduste kandidaadi teadusliku astme.

Ühest võimalusest rütmilise

Igal semestril seisame taas küsimuse ees: kuidas muuta see produktiivsemaks eelmistest. Kõik üliõpilastega tegelevad instantsid murravad alati pead, kuidas mõjutada üliõpilasi töötama rütmiliselt, ja seda juba semestri algusest peale.

Paljudel üliõpilastel muidugi on rütmiliselt töötamine kujunenud juba harjumuseks, kuid küllaltki suurel osal see harjumus puudub. Just nende pärast tuntakseki muret. On vaieldamatult kindel, et kõik üliõpilased peaksid edasi lükkamata omandama kogu materjali, mis

neile loengutes ja harjutustundides pakutakse. Vastasel korral kaotab üliõpilane varsti vajaliku sideme ainega, eriti ainetes, kus uus pidevalt pühineb eelmisele (nagu matemaatika, teoreetiline mehaanika, kujutatav geomeetria jm.). Edaspidine ainekäsitus, samuti sisu, muutub talle arusaamatuks ning ta ei suuda õppetundides omandada poolt sellest, mida talle seal pakutakse. Paljud üliõpilased peavad seda nagu loomulikuks nähtuseks, et harjutustundidesse ilmub ettevalmistamatult, et tunni kestel peab lehitsema loengute konspekte ning otsima neist vajalikke valemeid ja juhtnööre, mida sageli ei leitaigi.

Piinlik on kuulata pealt harjutustundi, milles õpetaja küsib üliõpilasi, et neilt saada valemit, mida mõni aeg tagasi loengutel käsitleti, ning tunneb kergendust, kui rühmas leidub ükski, kes suudab lõpuks valemi välja otsida.

Ühte niisugust tundi kuulates tekkis allakirjutatult mõte, et ainukeseks lahenduseks siin on mõningate üliõpilaste jätmise instituuti peale tunde oma tegevata jäänud tööd sooritama ning

Sanitaartechnikute II kokkutulek

Kolm aastat tagasi, 1960. a. kevadel, tekkis sanitaartechnikute ja hüdraulika kateedri kollektiivil mõte korraldada TPI lõpetanud hüdraulika ja sanitaartechnikute kokkuvõttek. Mõte sai teoks lõpetajate aktiivsel kaasabil ja 1960. a. 23. aprillil toimus esimene mõtetevahetus sanitaartechnika oleviku ja tuleviku probleemidest. Juba siis, kolm aastat tagasi, avaldasid osavõtjad arvamust, et selline üritus on kasulik ja otsustati kokkutulekute korraldamine muuta traditsiooniliseks.

Ja nii kogunesidki jälle 5. aprillil kell 14 TPI peahoonesse sanitaartechnika ja hüdraulika eriala lõpetajad, külalised ja meie üliõpilased, et viia läbi teine kokkutulek. Kolme aastat möödumisel on kasvanud lõpetajate pere, on kasvanud üliõpilaste arv, kasvanud on ka probleemid nii laiuti kui sügavuti. Kokkutuleku deviisiks oli: tihendada TPI sidemeid lõpetanute, kasutades selleks kõiki võimalusi.

Kokkutuleku avas sanitaartechnika ja hüdraulika kateedri dots. L. Paal, mille järele anti sõnartervituseks TPI õppeprorektor E. Schmidtile. Sõprusõhked meid üliõpilaste ja sama eriala lõpetajate vahel on kasvatustöö üheks oluliseks vormiks, mille tugevdamist tuleb igati soodustada ja arendada, rõ-

hutas sm. E. Schmidt oma sõnavõtus.

ENSV veemajanduse probleemidest andis ülevaate oma ettekandes ENSV Veeressursside kasutamise ja kaitse valitsuse juhataja sm. R. Valter. Sm. R. Valter analüüsis neid peamisi kitsaskohti, mis takistavad veemajanduse sammu-pidamist mitmesuguste rahvamajanduse harude kiire arenguga. Veemajanduse küsimuste õige ja otstarbekohane lahendamise on meie praeguste kui ka tulevaste sanitaartechnikute põhiülesanne. ENSV peamiste tööstuskeskuste vahetus läheduses ei ole suuri veekogusid, mis lubaks meil vastutustundetult laendada veearvestust ja kanalisatsiooni probleeme. TPI sanitaartechnika ja hüdraulika kateedri kollektiiv nii kaadri kasvatamisel kui ka oma teadusliku tööga on teinud ära suure ja tänuväärse töö, märkis sm. Valter. Seda tööd tuleb aga jätkata, sest meil on veel suur puudus erialasest kaadrist ja sm. Valter avaldas arvamust, et sanitaartechnika ja hüdraulika kateedri teeb oma tööd ka edaspidi sama hästi kui senini uue inseneritehnika kaadri ettevalmistamisel ja aktuaalsete teaduslike probleemide lahendamisel.

Oma sõnavõtus sanitaartechnika ja hüdraulika kateedri juhataja dots. L. Te-

paks andis ülevaate kateedri teaduslikust tööst, käsitledes sisuliselt neid ülesandeid, mis kollektiivi ees seisavad. Sm. Tepaks rõhutas, et kateedri ees seisvaid probleeme saame aga lahendada siis edukalt, kui kõik meie eriala lõpetajad — insenerid sellega kaasa aitavad. Ja mitte ainult lõpetajad, vaid ka üliõpilased, töötajad UTU raames kateedri teaduslike probleemide lahendamisel. «Ma loodan, et need koostöövõimad, mida oleme senini kasutanud ühiste küsimuste lahendamisel, tulevikus ei nõrgene, vaid tugevnevad,» ütles sm. L. Tepaks oma sõnavõtu lõpul.

Koostööst TPI ja sanitaartechnika ja hüdraulika eriala lõpetanute vahel rääkisid veel ehitusteaduskonna dekaan sm. S. Dokelin, ins. E. Leetma, ins. J. Heinpala ja teised.

Kokkutuleku tööst kokkuvõtte tegemisel võeti vastu otsus, milles põhiküsimuseks oli korraldada selliseid kokkutulekuid edaspidi regulaarselt iga kahe aasta tagant.

Aktuaalsete veemajanduse probleemide lahendamise saab teostada ainult vastastikusel koostöös, mille üheks vormiks sidemete tugevdamisel on kokkutulekud.

J. KALJUMÄE, RPI «Eesti Projekt» projekti peainsener

Õppetöö tegemiseks

Õppejõule tulemustest aru andma. Säärase algkoolist pärineva mõjutusviisi soovimine ülikoolis paneb vist nii mõnegi muigama: «Ega ei lähe läbi!» Vaatamata sellele mõtlen ma asja tõsiselt — selle abinõu sunnib peale paratamatust. Tegelikult elu nõuetest lähtudes on tänapäeva mõnede noorte õppima kohustamine muutunud vajalikuks. Tõepoolest — rakendame ju mitmeid surveabinõusid, nagu sundkonsultatsioonid, sagedased kontroll-

tööd, koolikohaste tähtede a, b, c, d kirjutamise rühmapäevikusse, stipendiumist ilmajätmise, väljakutsed dekanati või kateedrisse, institutiist väljajähtmine jne. Miks siis mitte asendada see vahendite seeria üheainana otsekohese ja ratsionaalse vahendiga? Senised abinõud ju enamikus jäätavad üliõpilase ikkagi mõnevõrra passiivseks (sundkonsultatsioonid!) või mõjuvad liiga valusa piitsana (eksamatrikuleerimine nõrga edasijõudmise pärast). Üliõpilase «kinnijätmise» ja õppeülesannete täitmise eesmärgil aga oleks tema otsene abistamine, tema edaspidise õppimisvõime kindlustamine. See ei nõuaks üliõpilastelt lisaäga, vaid selleks kuluv aeg on juba nende iseseisva töö ajaloomid (3 tundi päevas!). Muidugi tuleks sel juhul organiseerida, et oleks käepärast niisugune õppejõud, kes kontrolliks, kas õpitut on õigesti aru saadud, ning vajaduse korral võiks anda täiendavaid seletusi, konsultatsioon muutuks nii oma õigele sisule vastavaks õppetöö vormiks.

Huvitav oleks «Tallinna Polütehniku» veergudel kuulda, mida arvavad üliõpilased ise sellest võimalusest.

RÜSIVA

Toimetaja V. KOSLOV

Орган партбюро, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Tallinnского политехнического института «Таллинский политехник», город Tallinn.

2200 km KAPOTIL EHK

TÖUS GEDIMINASE TORNİ POLE SUGUGI KERGE

(algus 1. lk.)
Pärast tegidki meie «Haltuurapoisid» rahvale muusikat. Ja kõik pidid tunnista-ma (sealhulgas ka ma ise), et põlvevalu oli kui peoga pühitud, kui Toivo (ehk Suur-Vunts) oma akordionil ilusa valsi lahti lõi.

25. märts. Täna jõudsin Siiajuisse. Kuid enne seda juhatus pahandus — hul-

lasin pisikeste leedu poistega ja väänasin jälle põlve välja. Nüüd on kaks päeva hooletu!

Siiauljai. Pedagoogilise Instituudi saal on kaunis väike, kuid kuna ta selle eest oli rahvast pea-aegu täis, oli laulda hea. Juhtus veel üks tore lugu: kontserdi lõpus tõi Aave (meie teadustaja) dirigendile paberist lilled

tsellofaani sees koos ümbrikuga. Ja kui pärast sm. Sõõt ümbriku avas, olid seal sellised sõnad: «Antud Ants Sõõdile kui parimale kaardimängijale oma bussi rahva poolt.» Naerda sai palju!

26. märtsi hommik. Täna viimaks jõud-mas Kaunasesse! Kuidas olen ma seda oodanud. Elab siin ju (järgneb)

KUS ME KÄISIME

KAIGUD GEDIMINASE TORNIS ON KEERULISED